

Л. О. Шкварчук, Р. А. Слав'юк*

Національний університет “Львівська політехніка”,
кафедра фінансів

*кафедра підприємництва та екологічної експертизи товарів

ВНУТРІШНЬОКОРПОРАТИВНІ ФІНАНСОВІ ПОТОКИ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

<https://doi.org/10.23939/semi2019.03.064>

© Шкварчук Л. О., Слав'юк Р. А., 2019

У статті проведено дослідження форм та структури фінансових потоків, які виникають між різними учасниками інтегрованих структур як у вертикальній, так і горизонтальній площині. Авторами здійснено оцінювання обсягів внутрішньокорпоративних фінансових потоків найбільших холдингових структур в Україні. Загальна сума згенерованого фінансового потоку у межах інтегрованої структури є значною і у деяких випадках сягає величини більше ніж 80 % від загальної суми активів материнської компанії. Загалом структура внутрішньокорпоративних фінансових потоків є ідентичною для більшості суб'єктів і не залежить від виду діяльності, організаційної будови та форми власності. Найбільшим елементом таких потоків є поворотна фінансова допомога, яка пов'язує найчастіше материнську та дочірні компанії. У сучасних умовах формування відповідних потоків часто здійснюється з метою маніпулювання показниками фінансового стану підприємств, причому і у бік завищення, і заниження. Згідно з проведеним аналізом обґрунтовано необхідність врахування елементів внутрішньокорпоративних фінансових потоків при здійсненні незалежного оцінювання фінансового стану як дочірніх підприємств, так і материнської компанії. Автори визначили перелік відповідних показників у фінансовій звітності корпорації, а також запропонували інтерпретацію відповідних характеристик.

Ключові слова: інтегрована структура, фінансовий потік, фінансова допомога, інвестиції у дочірні підприємства.

L. Shkvarchuk , R. ASlav`yuk*

Lviv Polytechnic National University,

Departament of Finance,

*Department of Entrepreneurship and Environmental Examination of Goods

INTR-CORPORATE FINANCIAL FLOWS IN THE CORPORATE MANAGEMENT SYSTEM

© Shkvarchuk L., Slav'yuk R., 2019

This study reviews the relationships between the company's financial flows managing and the results. The purpose of this paper is to evaluate the peculiarities of the financial flows of corporation by dividing their main elements and investigating them separately. We present the research on holding companies.

Recently, debate on corporate financial flows' has received greater attention in the corporate finance literature. Corporate finance theories provide competing hypotheses on the relationship between cash holdings and corporate performance. But according our study there are no direct correlation between corporate financial flows' and corporate performance in

Ukraine. The reasons of such confusion include differences in the purpose of forming intra-corporate financial flows. Sometimes corporate pursue the goal of financial wealth only through financial coordination between the parent corporations and the subsidiaries.

It's typically for corporates in Ukraine to accumulate the great input cash flows from the parent corporations to the subsidiaries. Ukrainian holdings tend to accumulate intra-corporate financial flows with the intent of creating a financial safety net for themselves in anticipation of future economic downturns. We found that 80% of the holding assets are formed as a contribution to the authorized capital of the subsidiaries.

The structure of intra-corporate financial flows is identical for most entities and does not depend on the type of activity, organizational structure and ownership. The main element of such flows is the financial assistance, which most often connects the parent company and subsidiary. We argue that it's necessary to allow the elements of intra-corporate financial flows for the independent assessment of the financial position of both subsidiaries and parent companies. We also have identified a list of relevant indicators in the financial statements of the corporation needed for this purpose.

Key words: holding company, financial flow, financial assistance, investments in subsidiaries.

Постановка проблеми

Створення та функціонування корпоративних структур пов'язано із формуванням багаторівневої системи фінансових потоків. Для великих компаній, що мають холдингову структуру, фінансові потоки, які виникають усередині корпорації, є важливим бізнес-інструментом, що охоплює широкий спектр цілей. Характер фінансової взаємодії окремих підрозділів багато у чому визначає ефективність функціонування компанії загалом, оскільки у межах внутрішньокорпоративних розрахунків формуються засади управлінського, податкового та фінансового менеджменту, пов'язаного із оптимізацією руху грошових коштів, товарно-матеріальних цінностей, основних засобів, нематеріальних активів тощо. Інструментами внутрішніх фінансових потоків є відсоткові ставки, дисконт за облігаціями, векселями, вартість цінних паперів, а також податкова політика підприємства.

Внутрішньокорпоративні фінансові потоки ґрунтуються на внутрішніх розрахунках окремих структурних підрозділів корпорацій. Тому ефективна система внутрішніх розрахунків створює основу не лише для об'єктивної оцінки діяльності підрозділів, але також для контролю і стимулювання. Менеджмент компанії отримує сигнали про необхідність нарощення або, навпаки, зниження обсягів виробництва, поліпшення якості, коригування рівня ціни, залучення резервних потужностей, оптимізації ресурсного забезпечення.

Внутрішньокорпоративні фінансові потоки є засобом узгодження інтересів учасників холдингу або групи компаній і розподілу сфер впливу між ними. За правильного налаштування цей інструмент дає змогу в оперативному режимі оптимізувати діяльність об'єднання, забезпечуючи стійкість бізнесу. Отже, дослідження системи внутрішньокорпоративних фінансових потоків є особливо актуальним на сучасному етапі розвитку інтегрованих структур, оскільки вони мають значний вплив на кінцеві результати діяльності не лише відокремлених підрозділів, а й компанії загалом.

Аналіз останніх досліджень

Окремі елементи внутрішньокорпоративних фінансових потоків були предметом дослідження вітчизняних та зарубіжних учених. Зокрема, Ficbauer D., Režňáková M. досліджуючи причини та цілі створення холдингових компаній та переваги, які вони приносять власникам, довели наявність кореляційного між рівнем ефективності управління та обсягами внутрішньо корпоративних фінансових потоків [1]. Muhammad Sohail Tahir, Mohd Norfian Alifiah , Muhammad Usman Arshad, Faiza Saleem виявили, що значні фінансові потоки між учасниками інтегрованої структури дають можливість керівництву утримувати значні повноваження впливу [2]. Vijayakumaran R. та

Atchuthan N. аналізуючи взаємозв'язки між касовими резервами та корпоративною діяльністю довели наявність прямого тісного зв'язку між обсягами внутрішньокорпоративних фінансових потоків та ефективністю діяльності інтегрованих структур, акції яких обертаються на фондовій біржі Коломбо [3].

Дослідження Тельнової Г. В. дали підстави зробити висновок про існування проблем узгодженості управління фінансовими ресурсами підприємств корпоративної структури, що повинно бути підлегле загальній меті материнської компанії [9, с. 260]. Розв'язання цих проблем здійснюється шляхом урахування інтересів усіх учасників фінансових відносин через розроблення механізму збалансованого управління фінансовими ресурсами усіх учасників об'єднання, що сприятиме досягненню його цілісності та розвитку об'єднання.

Тенюх З. І. доводить можливість використання холдингових структур для підвищення ефективності управління стратегічними підприємствами країни [10]. Учений доводить, що створення холдингових структур на базі об'єднання майна великих промислових підприємств може стати дієвим інструментом державного регулювання національної економіки, виступити генератором інвестиційної активності, сприяти розвитку окремих сфер економіки, та дозволить підняти стратегічно важливі галузі.

Петленко Ю., приділяючи чимало уваги розкриттю сутності поняття “фінанси інтегрованої корпоративних інтегрованих структур”, визначає, що внутрішні фінансові відносини у таких структурах формують порівняно складний тип зв'язків стосовно тих, що можуть виникнути на рівні самого підприємства-учасника групи [4, с. 58].

Проведений аналіз свідчить, що більшість праць учених присвячено проблемам виявлення окремих елементів внутрішньокорпоративних фінансових потоків різних типів господарських об'єднань, аудиту та контролю системи розрахунків, а також формування оптимальної організаційної структури. Водночас проблеми формування внутрішньофірмових фінансових потоків та їхнього впливу на результати діяльності корпорації є малодослідженими.

Метою статті є формування системи методологічного забезпечення оцінювання внутрішньофірмових фінансових потоків.

Виклад основного матеріалу

З метою ефективного функціонування сучасні підприємства, які є елементами багаторівневих інтеграційних структур, можуть перерозподіляти частину доходів, товарно-матеріальних цінностей, необоротних активів одних підрозділів на користь інших. У результаті такого переміщення виникають внутрішньокорпоративні фінансові потоки.

Під внутрішньокорпоративними фінансовими потоками доцільно розуміти переміщення фінансових ресурсів у всіх їхніх формах між окремими структурними підрозділами юридично оформленого об'єднання підприємств. Оскільки підприємства можуть об'єднуватись у формі асоціації, корпорації, консорціуму, концерну, тресту тощо, то внутрішньокорпоративними є потоки, які утворюються з ініціативи будь-якого учасника об'єднання щодо передачі фінансових ресурсів у формі доходів або зобов'язань іншому учаснику об'єднання. У межах свого дослідження ми не ставимо собі за мету ідентифікувати особливості оцінювання фінансових потоків різних видів об'єднань підприємств, тому для зручності подальшого викладу матеріалу будемо застосовувати поняття інтегрованих структур як області виникнення внутрішньокорпоративних фінансових потоків.

Проблема побудови оптимальних взаємозв'язків між підприємствами потребує подальшого вивчення і полягає у тому, щоб забезпечити такий рівень структуризації, за якого ці суб'єкти стали б відносно економічно самостійними – з одного боку, а з іншого – апарат управління мав би можливість керувати їхньою діяльністю для досягнення загальної цілі підприємства.

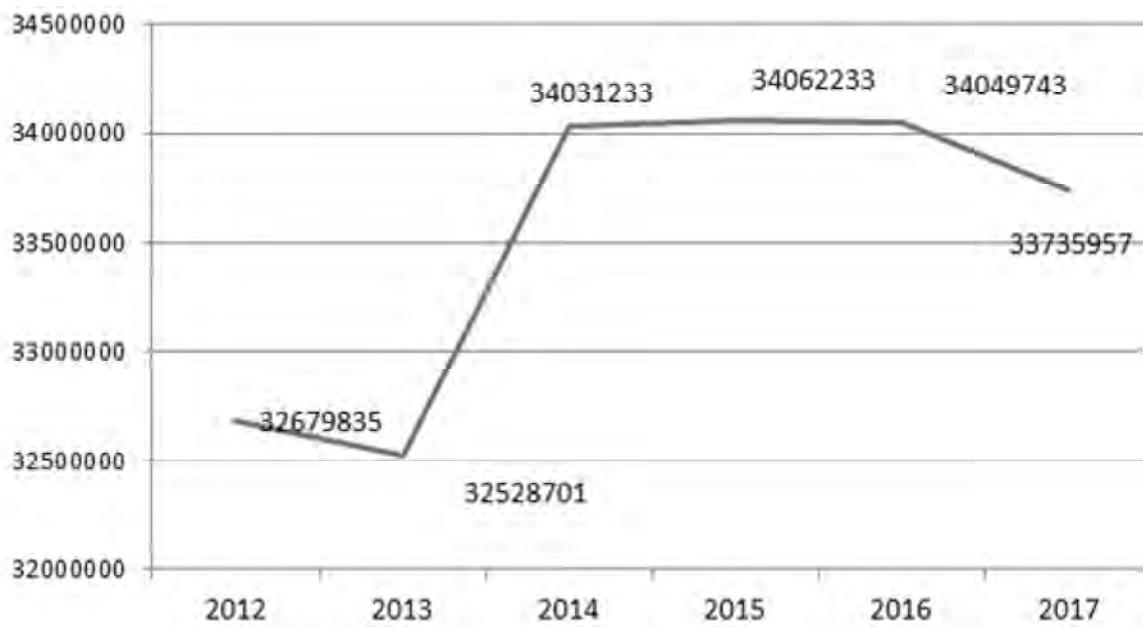
У сучасній науковій літературі особливістю внутрішніх фінансових потоків визначається те, що з позиції корпоративних результатів вони практично не забезпечують притоку грошових коштів, проте цей елемент фінансового менеджменту має важливе значення з позицій окремих суб'єктів інтегрованої структури [8, с. 329].

Внутрішньокорпоративні фінансові потоки виникають з приводу формування та регулювання:

- 1) статутного капіталу;
- 2) прибутку
- 3) оборотних і необоротних активів;
- 4) фонду оплати праці та соціального забезпечення;
- 5) кредитної та страхової політики;
- 5) інвестиційної діяльності.

Дослідження проведені нами дають підстави стверджувати, що обсяги внутрішньокорпоративних фінансових потоків інтегрованих структур в Україні є значними, що зумовлено особливими формами фінансових відносин та специфікою мети здійснення.

Величина, обсяги та напрямки відповідних фінансових потоків великою мірою залежать від стадії життєвого циклу об'єднання. На ранніх етапах значний обсяг фінансових потоків пов'язаний із формуванням статутного капіталу, оборотних та необоротних активів. Оцінити обсяги таких потоків можна за даними Звіту про рух грошових коштів, де відображаються обсяги витрат на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці. У подальшому обсяги фінансових потоків, які були здійсненні материнською компанією у статутний капітал дочірніх підприємств, відображатися лише у консолідованому Балансі (Звіті про фінансовий стан) як фінансові інвестиції, які обліковуються методом участі у капіталі. На рис. 1 представлено інформацію про динаміку обсягів відповідного елемента внутрішньо корпоративних фінансових потоків одного з найбільших холдингів в Україні.

*Рис. 1. Довгострокові фінансові інвестиції, які обліковуються методом участі у капіталі, ПрАТ "Систем Кепітал Менеджмент" (СКМ), тис. грн
Побудовано за даними [6]*

Довгострокові фінансові інвестиції, які обліковуються методом участі у капіталі інших підприємств, становили 81,69 % у структурі активів СКМ у 2015 р. та 66,02% у 2017 р. Це дає нам

підстави стверджувати про значний вплив внутрішньокорпоративних фінансових потоків на фінансовий стан підприємств. Проте такий елемент фінансового потоку не призводить до змін грошового потоку материнської компанії, а отже, не впливає на кінцевий фінансовий результат її діяльності.

Інформація про основні показники внутрішньокорпоративних фінансових потоків у межах інтегрованої структури ПрАТ “Концерн Електрон” представлена у табл. 1. Варто зазначити, що одним із видів діяльності, за яким аналізоване підприємство здійснює діяльність є (згідно з КВЕД):

- 64.20 Діяльність холдингових компаній.

Балансова вартість інвестицій, відображені у Звіті про фінансовий стан (балансі) ПрАТ у 2017 р. складала 743 837 тис. грн. Сума інвестицій у дочірні підприємства станом на 31.12.2017 складала 256859 тис. грн, що на 35767 тис. грн (на 16 %) більше ніж у 2015 р.

Таблиця 1

Структура ПрАТ “Концерн Електрон”

№	Дочірні підприємства	Країна реєстрації	Частка участі, % (станом на кінець року):				
			2013	2014	2015	2016	2017
1	Завод “Полімер-Електрон”	Україна	100	100	100	100	100
2	ТзОВ “Завод “Електрон побутприлад””	Україна	95,64	95,64	95,64	95,64	95,64
3	ДП “Енергоцентраль-Електрон”	Україна	100	100	100	100	100
4	ФЛІК “Електрон-Лізинг”	Україна	100	100	100	100	100
5	НВП “Карат”	Україна	100	100	100	100	100
6	ДП “ЕлектронМаш” – (перерганізовано у ТОВ Завод “Електромаш”)	Україна	100	100	100	100	55
7	ТзОВ СП “Електротранс”	Україна	64	64	64	64	64
8	ТЗ “Електрон”	Україна	100	100	100	100	100
9	ТзОВ СП “Сферос-Електрон”	Україна	100	100	80	80	80
10	ЗТТ “Електрон”	Україна	100	100	100	100	100
11	ОКБ “Текон-Електрон”	Україна	100	100	100	100	100
12	ПХП “Електрон”	Україна	100	100	100	-	-
13	ТзОВ “ICT” Україна	Україна	100	100	100	100	100
14	ДП “Інститут суспільних технологій”	Україна	-	-	100	100	-
15	ДП “Навчальний науково-виробничий комплекс”	Україна	-	-	100	100	100

* Складено за даними [5].

Особливістю сучасного етапу розвитку інтегрованих структур в Україні є те, що основним елементом, який формує внутрішньокорпоративні фінансові потоки є поворотна фінансова допомога. Відповідно до пп. 14.1.257 Податкового кодексу України поворотна фінансова допомога – suma коштів, що надійшла платнику податків у користування за договором, який не передбачає нарахування процентів або надання інших видів компенсацій у вигляді плати за користування такими коштами та є обов’язковою до повернення. Будь-який суб’єкт інтегрованої структури може як отримувати, так і надавати поворотну фінансову допомогу, розмір якої законодавчо не обмежений. Залежно від строку повернення такої допомоги позичальник свої зобов’язання показує

або у складі поточних, або у складі довгострокових зобов'язань. Підприємство, що видало позику (позикодавець) відображає її суму у складі дебіторської заборгованості.

Відповідно до даних фінансової звітності ПрАТ “Концерн Електрон” дебіторська заборгованість дочірніх підприємств перед включає в основному заборгованість з поворотної фінансової заборгованості та дивідендів, а також незначні суми заборгованості за зв’язок, оренду та інші. Інформація про обсяги такого елементу внутрішньо корпоративних фінансових потоків ПрАТ “Концерн Електрон” представлена у табл. 2.

Таблиця 2

**Обсяги залишків коштів дочірніх підприємств ПАТ “Концерн Електрон”
за поточними зобов’язаннями у 2015–2017 рр.**

Суб’єкт холдингу	Дебіторська заборгованість за фінансовою допомогою, тис. грн			Дебіторська заборгованість за дивідендами, тис. грн		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Завод “Полімер-Електрон”	600	600	1400	–	–	–
ТзОВ “Завод “Електронпобутприлад””	100	–	300	–	–	–
НВП “Карат”	–	–	–	48	62	–
ДП “ЕлектронМаш” – (рерганізовано у ТОВ Завод “ЕлектроMаш”)	15993	4646	4646	–	–	–
ТзОВ СП “ЕлектроТранс”	65000	40350	41600	–	–	–
ТзОВ СП “Сферос-Електрон”	–	–	–	6095	7219	10750
ОКБ “Текон-Електрон”	–	–	–	–	–	5
ПХП “Електрон”	50	–	–	45	–	–
Разом	81743	52877	50096	6188	7281	10825

Складено за даними [5].

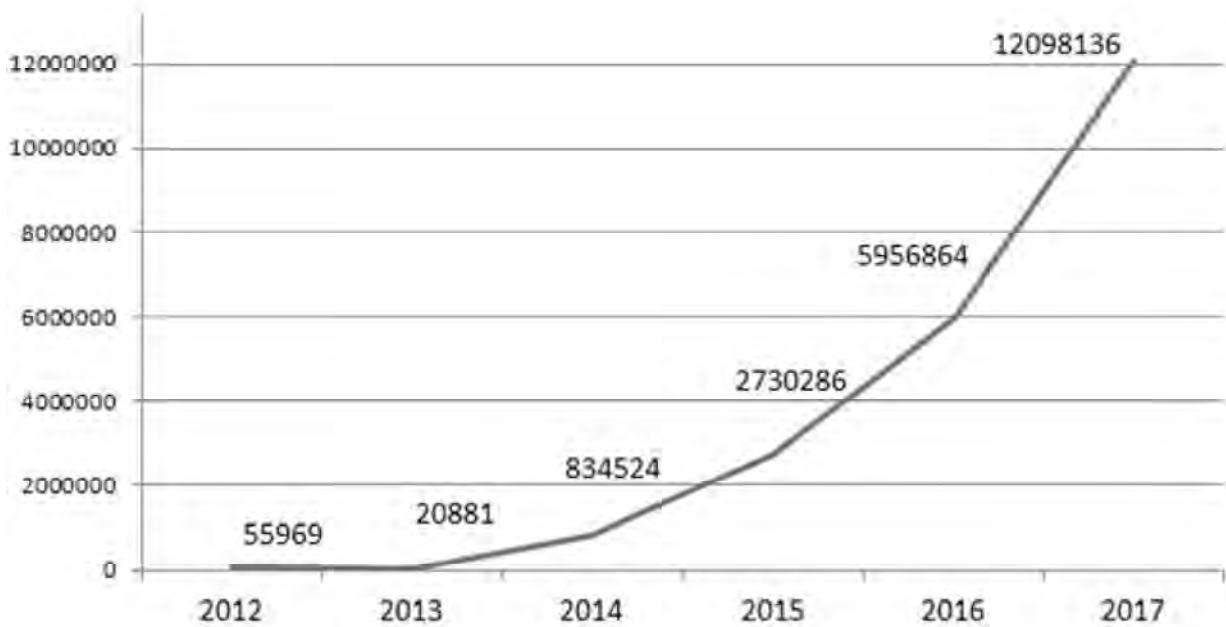

Рис. 2. Залишок коштів на кінець року за наданою фінансовою допомогою СКМ

** Побудовано за даними [6]*

Інформація про обсяги дебіторської заборгованості за наданою поворотною фінансовою допомогою СКМ представлена на рис. 2. Варто звернути увагу, що величина відповідного показника компанії у 2017 р. була у 577 разів більшою, ніж у передкризовий 2013 р. та на 103 % більшою, ніж у 2016 р. На цей елемент внутрішньо корпоративних фінансових потоків припадало 23,68 % загального обсягу активів.

Передача фінансових ресурсів у межах інтегрованих структур може відбуватися як на платній, так й безоплатній основі. В основу визначення способу передачі фінансових ресурсів покладено принцип оптимізації фінансових результатів діяльності об'єднання. Попри домінування думки про те, що формування внутрішньофірмових фінансових потоків здійснюється з метою мінімізації податкових зобов'язань суб'єктів господарювання, вважаємо за необхідне вказати на виокремлення й інших цілей у системі менеджменту фінансових потоків. Наприклад, в останні роки на підприємствах державної форми власності основною метою формування внутрішньо-корпоративних фінансових потоків є завищення показників фінансових результатів діяльності материнської компанії задля підвищення позитивного іміджу її топ-менеджменту.

Обсяги внутрішньо фірмових фінансових потоків чинять суттєвий вплив на фінансові результати діяльності компаній. На це, зокрема, вказують експерти. Так у висновках про фінансовий стан ПАТ “Укрнафта” незалежні аудитори зазначають, зокрема неможливість здійснення достовірної оцінки фінансових результатів через те, що їм не вдалося отримати достатні та належні аудиторські докази щодо: частки Компанії в фінансових результатах після оподаткування та іншого сукупного доходу асоційованого підприємства ПАТ “Укрнафта”, оскільки перевірку незалежним аудитом фінансової звітності, підготовленої відповідно до МСФЗ, станом на 31.12.2017 р. та за рік, що закінчився на зазначену дату, не було завершено на дату висловлення нашої думки; частки Компанії в фінансових результатах після оподаткування спільних операцій дочірнього підприємства ПАТ “Укргазвидобування” у сумі 93 036 тис. грн збитку за 2017 р. та 51 994 тис. грн прибутку за 2016 рік [7]. Отже, неможливість отримання доступу кінцевим користувачем звітності до перевіrenoї незалежним аудитом фінансової звітності та фінансової інформації спільних операцій; визнання та оцінки певної дебіторської заборгованості та передплат, виданих дочірньому підприємству, а також стосовно витрат на придбання інвестицій, запасів та послуг дочірнього підприємства та, як наслідок, впливу цього питання на частку материнської компанії у фінансових результатах після оподаткування, зробити висновок про реальний фінансовий стан будь-якої інтегрованої структури не можливо.

Упродовж трьох останніх років у компанії ПАТ “Укрнафта” змінено підходи до формування внутрішньо корпоративних фінансових потоків. Особливість організаційної структури ПАТ “Укрнафта” полягає у наявності значної кількості відокремлених структурних одиниць без права юридичної особи, які виділені на окремий баланс. Фінансування діяльності таких структурних одиниць здійснюється на підставі бюджету, затвердженого Правлінням ПАТ “Укрнафта”. Материнська компанія відображає у своїй звітності доходи, отримані дочірніми компаніями, при цьому витрати на здійснення діяльності учасників інтегрованої структури відображаються у звітності відповідного суб'єкта. Збитки, отримані структурним підрозділом корпорації протягом аналізованого періоду, відшкодовують в основному за рахунок перерозподілу корпоративного прибутку. Його передають учасникам від Апарату управління та інших структурних підрозділів ПАТ з метою забезпечення його безперебійної діяльності. Крім цього, корпоративний прибуток може використовуватися для розширеного вітворення, поповнення резервних фондів, освоєння новітніх технологій тощо.

Унаслідок таких дій щодо формування внутрішньокорпоративних фінансових потоків у власника та користувачів звітності складається хибна думка про значне підвищення рентабельності діяльності материнської компанії, що не повною мірою відповідає дійсності. Це, зокрема, підтверджує й висновок незалежного аудитора в особі ТОВ “АФ “ПрайсвотерхаусКуперс”” (Аудит) [7].

Висновки

Проведені дослідження дають підстави стверджувати, що внутрішньокорпоративні фінансові потоки є ефективним важелем впливу на фінансовий стан інтегрованої структури. Особливістю сучасного етапу розвитку підприємництва в Україні є розширення меж застосування елементів формування фінансових потоків для забезпечення досягнення мети корпоративного управління. Обсяги внутрішньокорпоративних фінансових потоків суттєво зросли в останні роки, що призводить до викривлення інформації про реальний фінансовий стан відповідних структур. Основними мотиваторами нарощення відповідних обсягів є як класичні фактори: потреба в збереженні або посиленні контролю над дочірніми компаніями; необхідність отримання від філій регулярних приплівів грошових коштів; вибір об'єктів фінансування; зміна процентних ставок, валютних курсів і інших чинників, які корпорація може розглядати як джерело фінансування; спроби мінімізувати валютні, фінансові, політичні ризики, так й новаторські. До останніх, зокрема, варто зарахувати прагнення мінімізувати податкові зобов'язання та підвищити професійний імідж топ-менеджменту корпорації.

Проте ефективна система внутрішньокорпоративних фінансових потоків повинна формуватися так, щоб для кожного з складових елементів корпоративної структури можна було визначити реальне значення не лише витрат, але і доходів. Це дасть змогу в майбутньому встановити, який із підрозділів зробив найбільший внесок у кінцевий прибуток компанії і хто, відповідно, відіграє важливішу роль для її ефективного функціонування. Це, своєю чергою, дасть можливості оптимально розставити пріоритети і розподілити доходи.

Перспективи подальших досліджень

Отже, правильно організована система внутрішньокорпоративних фінансових потоків є ефективним інструментом управління не лише фінансовими, а й матеріальними та інформаційними потоками в складних інтегрованих корпоративних структурах. Вона дозволяє об'єднати усі рівні управління, одночасно забезпечуючи самостійність у плануванні діяльності окремих ланок, оперативність в роботі, високий ступінь відповідальності і зацікавленості в кінцевих результатах діяльності підприємства.

1. Ficbauer D., Režňáková M.. (2014) Holding Company and Its Performance. *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis.*.. Vol. 62(2). P. 329–337.
2. Muhammad Sohail Tahir, Mohd Norfian Alifiah, Muhammad Usman Arshad , Faiza Saleem. (2016) Financial Theories with a Focus on Corporate Cash Holding Behavior: A Comprehensive Review. *International Journal of Economics and Financial Issues.* Vol. 6(S3). P. 215–219.
3. Vijayakumaran R., Atchyuthan N. (2017) Cash holdings and corporate performance: Evidence from Sri Lanka. *International Journal of Accounting & Business Finance.* Vol 3, Issue 1. Available at: <https://ssrn.com/abstract=3154918>
4. Петленко Ю. (2014) Особливості організації фінансів інтегрованих корпоративних структур. Світ фінансів. Вип. 4. С. 54-62. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/svitfin_2014_4_8
5. Річна фінансова звітність Приватного акціонерного товариства «Концерн-Електрон». Available at: <https://smida.gov.ua/db/emitent/report/year/xml/show/111546>
6. Річна фінансова звітність Приватного акціонерного товариства «СИСТЕМ КЕПІТАЛ МЕНЕДЖМЕНТ». Available at: <https://smida.gov.ua/db/emitent/report/year/xml/show/113077>
7. Річна фінансова звітність Публічного акціонерного товариства «Укрнафта» Available at: <https://smida.gov.ua/db/emitent/report/year/xml/show/122339>
8. Семчук І. В., Мазур В. Г. (2013) Вплив внутрішніх операцій на звітність об'єднання (групи) підприємств. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. № 3. С. 327–337.
9. Тельнова Г. В. (2013) Особливості управління фінансами інтегрованих корпоративних структур. Проблеми економіки. № 1. С. 255–260.
10. Тенюх З. І. (2010) Державні холдинги як перспективні форми управління стратегічними підприємствами. Науковий вісник Ужгородського університету : Серія: Економіка. Спецвип. 29. Ч. 1. С. 286–291.

1. Ficbauer D., Režnáková M.. (2014) Holding Company and Its Performance. *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis.*. Vol. 62(2). P. 329–337.
2. Muhammad Sohail Tahir, Mohd Norfian Alifiah , Muhammad Usman Arshad , Faiza Saleem. (2016) Financial Theories with a Focus on Corporate Cash Holding Behavior: A Comprehensive Review. *International Journal of Economics and Financial Issues*. Vol. 6(S3). P. 215–219.
3. Vijayakumaran R., Atchyuthan N. (2017) Cash holdings and corporate performance: Evidence from Sri Lanka. *International Journal of Accounting & Business Finance*. Vol 3, Issue 1. Retrieved from: <https://ssrn.com/abstract=3154918>
4. Petlenko Yu. (2014). Osoblyvosti orhanizatsii finansiv intehrovanykh korporatyvnykh struktur (Features of the financial organization integrated corporate structures). *Svit finansiv (The world of finance)*. No. 4. P. 54–62.
5. Annual Financial Report of private joint stock company “Electron Corporation”. Retrieved from: <https://smida.gov.ua/db/emitent/report/year/xml/show/111546>
6. Annual Financial Report of private joint stock company “SYSTEM KEPITAL MENEDMENT”. Retrieved from: <https://smida.gov.ua/db/emitent/report/year/xml/show/113077>
7. Annual Financial Report of private joint stock company «Ukrnafta». Retrieved from: <https://smida.gov.ua/db/emitent/report/year/xml/show/122339>
8. Semchuk I. V., Mazur V. H. (2013). Vplyv vnutrishnikh operatsii na zvitnist ob'iednannia (hrupy) pidprijemstv (Influence of internal operations on reporting of association (groups) of enterprises). *Problemy teorii ta metodolohii bukhhalterskoho obliku, kontroliu i analizu (Problems of Theory and Methodology of Accounting, Control and Analysis)*. No 3. P. 327–337.
9. Telnova H. V. (2013). Osoblyvosti upravlinnia finansamy intehrovanykh korporatyvnykh struktur (Features of financial management of integrated corporate structures). *Problemy ekonomiky. (Problems of the economy)*. No 1. P. 255–260.
10. Teniukh Z. I. (2010). Derzhavni kholdynhy yak perspektyvní formy upravlinnia stratehichnymy pidprijemstvamy (State-owned holdings as promising forms of management of strategic enterprises.) . *Naukovyi visnyk Uzhorodskoho universytetu : Seriia: Ekonomika (Scientific herald of Uzhgorod University: Series: Economics)*. Special issue. 29. Part.1. P. 286–291.